

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ পঞ্চম বাৰ্ষিক
অনুমোদিত সন্মান (Major) পাঠ্যক্ৰমৰ আধাৰত যুগুত কৰা গ্ৰন্থ

স্নাতক মহলাৰ
পঞ্চম বাৰ্ষিক

আন্তৰ্জাতিক আইন

নবীন গোহাঁই
ড° পঙ্কজ বৰা

সূচীপত্ৰ

UNIT - I

আন্তৰ্জাতিক আইনৰ সাধাৰণ নীতি

পৃষ্ঠা নং

(General Principles of International Law) :

৯ — ৭২

আন্তৰ্জাতিক আইন—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ সংজ্ঞা —আন্তৰ্জাতিক আইনৰ প্ৰকৃতি, আন্তৰ্জাতিক আইনৰ পৰিসৰ—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ বিকাশ—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ উৎসসমূহ—আন্তৰ্জাতিক আইন প্ৰকৃত আইন হয়নে?—আন্তৰ্জাতিক আইন আৰু পৌৰ আইন—আন্তৰ্জাতিক আইন আৰু পৌৰ আইনৰ পাৰ্থক্যসমূহ—পৌৰ আইন আৰু আন্তৰ্জাতিক আইনৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ত মতবাদসমূহ—আইনৰ একাত্মকবাদী তত্ত্ব—আইনৰ দ্বৈতবাদী তত্ত্ব—আইনৰ বহুত্ববাদী তত্ত্ব—আইনৰ হস্তান্তৰবাদী তত্ত্ব—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ সাম্প্ৰতিকালীন তত্ত্বসমূহ—ব্যক্তিগত আন্তৰ্জাতিক আইন আৰু চৰকাৰী আন্তৰ্জাতিক আইন—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ দুৰ্বলতাসমূহ—আন্তৰ্জাতিক আইনৰ আধুনিক প্ৰক্ৰিয়া—আন্তৰ্জাতিক আইনত ব্যক্তিৰ স্থান।

UNIT - II

আন্তৰ্জাতিক আইনত ৰাষ্ট্ৰৰ স্থান

পৃষ্ঠা নং

(The State in International Law) :

৭৩—১৪০

ৰাষ্ট্ৰৰ ভূখণ্ড আহৰণ আৰু হেৰুওৱাৰ নীতি —স্বীকৃতিৰ সংজ্ঞা—স্বীকৃতিৰ প্ৰকাৰ—স্বীকৃতি প্ৰত্যাহাৰ বা বাতিল—জাতিসংঘ আৰু স্বীকৃতি—ৰাষ্ট্ৰসংঘ আৰু স্বীকৃতি—ভাৰতবৰ্ষৰ স্বীকৃতি প্ৰদানৰ নীতি—ৰাষ্ট্ৰ আৰু চৰকাৰৰ স্বীকৃতি—নতুন ৰাষ্ট্ৰ বা চৰকাৰৰ স্বীকৃতিৰ পৰিণতি—যুদ্ধৰত চৰকাৰৰ স্বীকৃতি—যুদ্ধৰত চৰকাৰৰ স্বীকৃতিৰ পৰিণতি—নিৰ্বাসিত চৰকাৰৰ বা দেশান্তৰ হোৱা চৰকাৰৰ স্বীকৃতি—নিৰ্বাসিত বা দেশান্তৰ হোৱা চৰকাৰৰ স্বীকৃতিৰ পৰিণতি—বিপ্লৱী বা বিদ্ৰোহী চৰকাৰৰ স্বীকৃতি—বিদ্ৰোহী চৰকাৰৰ স্বীকৃতিৰ পৰিণতি—স্বীকৃতি প্ৰদানৰ নীতি—স্বীকৃতিৰ বাস্তৱিক ভিত্তি বা পৰম্পৰা—স্বীকৃতিৰ পদ্ধতি—স্বীকৃতি সম্পৰ্কীয় তত্ত্ব—ৰাষ্ট্ৰ আৰু অন্যান্য আন্তৰ্জাতিক শক্তিসম্পন্ন

ৰাষ্ট্ৰৰ আন্তৰ্জাতিক দায়বদ্ধতাৰ আইন — ৰাষ্ট্ৰৰ দায়বদ্ধতাৰ বিষয়ত আন্তৰ্জাতিক আইন
 আয়োগৰ দৃষ্টিভঙ্গী — ৰাষ্ট্ৰৰ আন্তৰ্জাতিক দায়বদ্ধতাৰ উপাদান — দায়বদ্ধতা আৰোপ
 কৰা নীতি — দায়বদ্ধতা আৰোপ কৰাৰ বিশেষ গোচৰ।

UNIT - III

যুদ্ধৰ আইন (Laws of war) :

পৃষ্ঠা নং

১৪১—২১৮

যুদ্ধ কি? — যুদ্ধৰ অৰ্থ — যুদ্ধৰ কাৰণ — যুদ্ধৰ সাধাৰণ কাৰণসমূহ — যুদ্ধৰ কাম বা
 কাৰ্য — যুদ্ধৰ গৌণ কাৰ্য — যুদ্ধই কাৰ্য সিদ্ধি কৰেনে? — যুদ্ধৰ বিকল্প — যুদ্ধ আৰু
 কুটনীতি — চুক্তিৰ দ্বাৰা যুদ্ধৰ ফলাফল — স্থলযুদ্ধৰ আইন — যুদ্ধবন্দীৰ আইনৰ ক্ষেত্ৰত
 জেনেভা সন্মিলন-১৯৪৯ — আঘাতপ্ৰাপ্ত আৰু ৰোগগ্ৰস্ত সৈনিক সম্পৰ্কে আইন —
 যুদ্ধৰ প্ৰভাৱ — নৌ যুদ্ধৰ আইন — পুৰস্কাৰ আদালত — বিমান যুদ্ধৰ আইন — বিমান
 পৰিবহণ সম্পৰ্কীয় আন্তৰ্জাতিক আইন — পাবমাণৱিক যুদ্ধৰ নিয়ম — সংঘাত বা যুদ্ধত
 জড়িত নথকা সকলৰ স্থান — আণৱিক শক্তি আয়োগ।

UNIT - IV

আন্তৰ্জাতিক মানৱীয়, শবণাৰ্থী, আকাশ আৰু

পৃষ্ঠা নং

২১৯—২৫৭

মহাকাশ আইন (International Humanitarian,
 Refugee, Air and Space Law) :

আন্তৰ্জাতিক মানৱীয় আইন — মানৱীয় আইনৰ অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰ — আন্তৰ্জাতিক মানৱীয়
 আইনৰ প্ৰধান নীতিসমূহ — আন্তৰ্জাতিক শবণাৰ্থী আইন — আন্তৰ্জাতিক আকাশ আৰু
 মহাকাশ আইন — মহাকাশ আৰু ৰাষ্ট্ৰসংঘ — আন্তৰ্জাতিক মহাকাশ আইনৰ বিকাশত
 ভাৰতৰ অৱদান — মহাকাশৰ দিশত ভাৰতৰ বৰ্তমানৰ নীতি।

UNIT - V

আন্তৰ্জাতিক অৰ্থনৈতিক আৰু পৰিবেশ আইন
 (International Economic and Environmental Law) :

পৃষ্ঠা নং

২৫৮—৩১০

আন্তৰ্জাতিক অৰ্থনৈতিক আইনৰ ধাৰনা — নতুন আন্তৰ্জাতিক অৰ্থনৈতিক শৃংখলা —
 বৌদ্ধিক সম্পদৰ অধিকাৰ — ভাৰত আৰু বিশ্ব বাণিজ্য সংগঠন — আন্তৰ্জাতিক পৰিবেশ
 আইনৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশ — ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ পৰিবেশ আৰু বিকাশৰ অধিবেশন।